

Henvendelse til kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Røros kommune

Møtedato

07.04.2026

Saknr

17/26

Saksbehandler Torbjørn Brandt**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 25/524 - 8

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren redegjøre for om og i hvilken grad hensynet til presedens legges til grunn i kommunens saksbehandling og om praksisen er i samsvar med gjeldende forvaltningsrettslige prinsipper, i et fremtidig møte.

Vedlegg

Brev til kontrollutvalget angående behandling av delingssak gnr 37 bnr 3

Svar på brev til kontrollutvalget angående behandling av delingssak gnr 37 bnr 3

Utskrift av sak 6-26

Klage etter jordloven - avslag på søknad om deling av eiendommen - Røros 37_3

Svar på statsforvalterens henvendelse

Tilbakemelding fra Statsforvalteren

Saksopplysninger

Kontrollutvalget har mottatt en henvendelse som gjelder avslag på søknad som gjelder fradeling. For korrespondanse om henvendelsen, se vedlegg.

Kontrollutvalget skal ikke realitetsbehandle spørsmål om lovligheten av enkeltvedtak eller behandle klager. Kontrollutvalget kan imidlertid vurdere opplysninger fra enkeltsaker dersom disse kan indikere mangler ved kommunens rutiner, lovforståelse eller forvaltningspraksis, sett i et systemperspektiv. En slik vurdering vil ikke få rettslige virkninger for den konkrete saken.

I henvendelsen hevdes det at kommunen har avslått søknaden med henvisning til at en innvilgelse kan skape presedens. Sekretariatet tar ikke stilling til påstanden når det gjelder den konkrete henvendelsen. Henvendelsen er oversendt Statsforvalteren, som er rette instans for å vurdere om saksbehandlingen er forsvarlig, og om vedtaket er gyldig.

Dersom opplysningene kan indikere mangler eller feil ved kommunens rutiner, lovforståelse eller forvaltningspraksis, eller for øvrig reiser spørsmål av systemmessig karakter, er dette noe kontrollutvalget kan velge å se nærmere på.

Sekretariatet har ikke foretatt noen vurdering av den konkrete henvendelsen eller av kommunens saksbehandling i saken. For å opplyse kontrollutvalget vil sekretariatet imidlertid redegjøre for begrepet «presedens» og hvilken betydning presedens har i norsk rett og kommunal forvaltning, på generelt grunnlag.

Norsk rett bygger på en lov- og forskriftsbasert rettstradisjon. Kommunens myndighetsutøvelse er bundet av legalitetsprinsippet, kravet til konkret og individuell vurdering, samt forbudet mot usaklige eller utenforliggende hensyn.

Tidligere vedtak og etablert forvaltningspraksis kan ha veiledende betydning, særlig av hensyn til likebehandling og forutberegnelighet. Slik praksis kan imidlertid bare tillegges vekt så lenge den er lovlig, og ikke innebærer at lovens eller forskriftens vilkår erstattes eller suppleres.

Presedens er ikke et selvstendig rettslig hensyn som forvaltningen kan legge avgjørende

vekt på i saksbehandlingen. Etter alminnelig forvaltningsrett skal hver sak avgjøres på grunnlag av gjeldende regelverk og faktum i den konkrete saken. Å avslå en søknad hvor presedens tillegges avgjørende vekt med den begrunnelse at vedtaket kan «skape presedens», kan innebære at:

- det legges vekt på et utenforliggende hensyn
- det i realiteten innføres et vilkår uten hjemmel
- kravet til individuell og konkret vurdering ikke oppfylles

Dette gjelder også i tilfeller der loven gir forvaltningen adgang til skjønn. Skjønnsutøvelsen er ikke fri, men må være *saklig, relevant og forankret i lovens eller forskriftens formål*.

Konklusjon

Kontrollutvalget kan vurdere om det er behov for en nærmere redegjørelse for bruk av presedens i den kommunale forvaltningen, herunder i hvilken grad hensynet til presedens tillegges vekt ved utøvelse av skjønn, og om slik praksis er i samsvar med gjeldende forvaltningsrettslige prinsipper.